

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ І ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан І фармацевтичного факультету
доцент Кремзер О.А.

(підпис)
25 листопада 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МАНІПУЛЯЦІЙНА ТЕХНІКА

Підготовки магістра фармації
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»
Кваліфікації професійної «Фармацевт-косметолог»

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні Студентської ради
Протокол № 07/11
від 25 листопада 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні спільної Вченої Ради
фармацевтичних факультетів
Протокол № 4
від 23 листопада 2021 р.

1. Загальна інформація про викладача:

Викладачі: доц. Макуріна Галина Іванівна, асист. Василенко Анна Василівна

e-mail: dermatology.zsmu@gmail.com

кафедра: дерматовенерології та косметології з курсом дерматовенерології і естетичної медицини ФПО

адреса: пр. Сталеварів 36, Запорізький державний медичний університет, кафедра дерматовенерології та косметології з курсом дерматовенерології і естетичної медицини ФПО.

1. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва «Маніпуляційна техніка» ВК 33

Кількість кредитів ЄКТС – 2

2. Час і місце проведення навчальної дисципліни: 3 курс

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Маніпуляційна техніка» базується та інтегрується з дисциплінами: дерматовенерологія, нормальна анатомія, нормальна фізіологія, фармакологія, пропедевтика внутрішніх хвороб, загальна хірургія, анестезіологія та реаніматологія, гігієна та екологія.

4. Характеристика навчальної дисципліни

4.1 Призначення навчальної дисципліни

Маніпуляційна техніка є невід'ємною частиною медицини. Вона виділяється в самостійну дисципліну і являє собою комплекс заходів, спрямованих на забезпечення успіху лікування.

4.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Маніпуляційна техніка» є підготовка «Провізора-косметолога» другого (магістерського) рівня вищої освіти України галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» згідно робочому навчальному плану (службова записка від 11.09.2019), затвердженого Вченою Радою ЗДМУ 30.05.2017р. (протокол №12); підготувати спеціалістів, які матимуть значний обсяг теоретичних знань та практичних умінь щодо проведення медичних, косметологічних, найпростіших фізіотерапевтичних та профілактичних маніпуляцій. Дати системні знання про основні медичні маніпуляції, які використовуються в косметологічній практиці. Забезпечити теоретичну базу для подальшого вивчення інших клінічних дисциплін навчального плану: дерматології, екстремальної дисципліни, деонтології, методів корекційної техніки і ряду біологічних дисциплін. Надати певний обсяг знань та практичних навичок необхідних для подальшої плідної роботи провізора-косметолога. Створити базу, яка визначає професійну компетентність і загальну ерудицію провізора-косметолога.

4.3 Завдання вивчення дисципліни:

- організовувати роботу персоналу, знати обов'язки медичної сестри;
- проводити психологічну підготовку клієнта до маніпуляції;
- ознайомитися з санітарними вимогами до косметологічного приміщення, інвентаря;
- засвоїти основи асептики і антисептики;
- ознайомитися з основами правильного харчування;
- вміти поміряти АТ (артеріальний тиск), частоту пульсу;
- визначати ознаки життя, ознаки смерті;
- ознайомитися із загальними принципами надання допомоги при шоці; техніці непрямого масажу серця, техніці штучного дихання;
- накладання джгута;

- знати основні маніпуляції при термічних, хімічних опіках та електротравмах, іммобілізації при вивихах та переломах;
- знати техніку зондування та промивання шлунку;
- знати загальні принципи проведення ін'єкцій;
- загальні правила накладання пов'язок, правила бинтування;
- вміти застосовувати різні зовнішні засоби.

4.4 Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет і задачі курсу. Техніка виконання основних маніпуляцій в косметологічній практиці.

Тема 1. Предмет і задачі курсу «Маніпуляційна техніка». Психологічна підготовка пацієнта до маніпуляції. Етико-деонтологічні аспекти діяльності косметолога. Техніка безпеки в роботі косметолога. Санітарні вимоги до косметологічного приміщення, інвентаря, особливості вигляду косметолога. Ведення документації в косметологічній праці. Юридична відповідальність.

Тема 2. Основи асептики та антисептики. Підготовка рук до проведення маніпуляцій. Гігієнічна деконтомінація рук медперсоналу. Стерилізація, види. Контроль якості стерилізації в автоклавах. Приготування серветок. Приготування кульок з марлі та вати. Правила укладання матеріалу в бікс. Техніка одягання стерильного халату і рукавичок.

Тема 3. Основи правильного харчування. Дієти. Рекомендації до харчування при супутній патології. Симптоми пов'язані з порушеннями травлення. Визначення індексу маси тіла. Ожиріння та дефіцит маси тіла.

Тема 4. Особиста гігієна хворого. Догляд за шкірою і волоссям. Обтирання пацієнта. Проведення гігієнічного душу, ванни.

Тема 5. Гострі терапевтичні стани. Загальні принципи надання допомоги. Ознаки життя. Ознаки клінічної смерті. Інтенсивна терапія при клінічній смерті.

Тема 6. Екстрені ситуації, невідкладні стани в косметології (анафілактичний шок, набряк Квінке, вплив на організм високих температур, вплив на організм низьких температур, вплив на організм електричного струму). Загальні принципи надання допомоги.

Тема 7. Інтенсивна терапія при отруєнні медикаментами та хімічними речовинами. Методики промивання шлунку та виконання клізм.

Тема 8. Рани, вивихи, переломи, надання невідкладної допомоги. Способи зупинки кровотечі. Види транспортної іммобілізації. Основи десмургії.

Змістовий модуль 2. Медичні, косметологічні, профілактичні заходи.

Тема 1. Інгаляції. Загальні принципи ентерального введення лікарських препаратів. Набирання ліків з ампул. Набирання ліків з флаконів. Розведення антибіотиків. Проби на чутливість до антибіотиків. Способи парентерального введення лікарських препаратів. Можливі ускладнення при ін'єкціях.

Тема 2. Значення та види відволікаючої терапії. Види та техніка накладання компресів. Застосування грілки. Застосування міхура з льодом. Використання медичних банок. Техніка застосування гірчичників.

Тема 3. Зовнішнє застосування лікарських речовин. Накладання мазей, паст, збовтуваних сумішей (бовтанок). Техніка проведення примочок, волого-висихаючих пов'язок. Використання лікувальних лаків для нігтів.

Тема 4. Маніпуляційна техніка загального спостереження (техніка вимірювання температури, пульсу, артеріального тиску, визначення добового діурезу, спостереження за диханням).

Тема 5. Основні ознаки захворювань органів дихання, серцево судинної системи, захворюваннями травного тракту. Догляд за хворими.

Тема 6. Особливості маніпуляційної техніки при захворюваннях ендокринної системи, нирок і сечовивідних шляхів.

Тема 7. Методики формування здорового способу життя. Загартовування організму.

4.5 План вивчення навчальної дисципліни

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і задачі курсу «Маніпуляційна техніка». Психологічна підготовка пацієнта до маніпуляції. Етико-деонтологічні аспекти діяльності косметолога. Техніка безпеки в роботі косметолога. Основи асептики та антисептики.	2
2	Екстрені ситуації, невідкладні стани в косметології. невідкладні стани в косметології (анафілактичний шок, набряк Квінке, вплив на організм високих температур, вплив на організм низьких температур, вплив на організм електричного струму, гострі терапевтичні стани.). Загальні принципи надання допомоги. Ознаки життя. Ознаки клінічної смерті. Інтенсивна терапія при клінічній смерті.	2
3	Рани, вивихи, переломи, надання невідкладної допомоги. Способи зупинки кровотечі. Види транспортної іммобілізації. Основи десмургії.	2
4	Маніпуляційна техніка загального спостереження (техніка вимірювання температури, пульсу, артеріального тиску, визначення добового діурезу, спостереження за диханням).	2
5	Значення та види відволікаючої терапії. Види та техніка накладання компресів. Застосування грілки. Застосування міхура з льодом. Використання медичних банок. Техніка застосування гірчичників. Зовнішнє застосування лікарських речовин. Накладання мазей, паст, збовтуваних сумішей (бовтанок), примочок, волого-висихаючих пов'язок	2
РАЗОМ:		10

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і задачі курсу «Маніпуляційна техніка». Психологічна підготовка пацієнта до маніпуляції. Етико-деонтологічні аспекти діяльності косметолога. Техніка безпеки в роботі косметолога. Санітарні вимоги до косметологічного приміщення, інвентаря, особливості вигляду косметолога. Ведення документації в косметологічній праці. Юридична відповідальність. Основи асептики та антисептики. Підготовка рук до проведення маніпуляцій. Гігієнічна деконтамінація рук медперсоналу. Стерилізація, види. Контроль якості стерилізації в автоклавах. Приготування серветок. Приготування кульок з марлі та вати. Правила укладання матеріалу в бікс. Техніка одягання стерильного халату і рукавичок.	2
2	Основи правильного харчування. Дієти. Рекомендації до харчування при супутній патології. Симптоми пов'язані з порушеннями травлення. Визначення індексу маси тіла. Ожиріння та дефіцит маси тіла.	2
3	Гострі терапевтичні стани. Загальні принципи надання допомоги.	2

	Ознаки життя. Ознаки клінічної смерті. Інтенсивна терапія при клінічній смерті.	
4	Екстрені ситуації, невідкладні стани в косметології (анафілактичний шок, набряк Квінке, вплив на організм високих температур, вплив на організм низьких температур, вплив на організм електричного струму). Загальні принципи надання допомоги.	2
5	Рани, вивихи, переломи, надання невідкладної допомоги. Способи зупинки кровотечі. Види транспортної іммобілізації. Основи десмургії.	2
6	Інгаляції. Загальні принципи ентерального введення лікарських препаратів. Набирання ліків з ампул. Набирання ліків з флаконів. Розведення антибіотиків. Проби на чутливість до антибіотиків. Способи парентерального введення лікарських препаратів. Можливі ускладнення при ін'єкціях.	2
7	Значення та види відволікаючої терапії. Види та техніка накладання компресів. Застосування грілки. Застосування міхура з льодом. Використання медичних банок. Техніка застосування гірчичників. Зовнішнє застосування лікарських речовин. Накладання мазей, паст, збовтуваних сумішей (бовтанок). Техніка проведення примочок, волого-висихаючих пов'язок. Використання лікувальних лаків для нігтів.	2
8	Маніпуляційна техніка загального спостереження (техніка вимірювання температури, пульсу, артеріального тиску, визначення добового діурезу, спостереження за диханням). Методи формування здорового способу життя. Загартовування організму.	2
9.	Основні ознаки захворювань органів дихання, серцево судинної системи, захворюваннями травного тракту. Догляд за хворими. Особливості маніпуляційної техніки при захворюваннях ендокринної системи, нирок і сечовивідних шляхів.	2
10.	Диференційований залік.	2
РАЗОМ:		20

5. Самостійна робота студента виконується за допомогою EDX-курсу («Туберкульоз шкіри» та «Анатомія лицьового відділу голови»)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Гігієнічна деконтамінація рук медперсоналу.	2
2	Повітряна стерилізація.	3
3	Контроль якості стерилізації в автоклавах	2
4	Приготування серветок	2
5	Приготування кульок з марлі та вати	3
6	Правила вкладання матеріалу в бікс	3
7	Дезінфекція і стерилізація рукавичок	2
8	Обробка пацієнта при педикульозі	2
9	Приготування і проведення гігієнічної ванни	3
10	Проведення гігієнічного душу	3
11	Обтирання пацієнта	2
12	Огляд грудної клітки	3
13	Огляд системи органів травлення	2
14	Підготовка рук до операції за методом Спасокукоцького-Кочергіна	3
15	Підготовка рук до операції розчином діюциду	2
16	Підготовка рук до операції препаратом С-4	3

17	Приготування 2,4% розчину С-4 (первомур)	2
18	Підготовка рук до операції за методом Альфельда	3
19	Підготовка рук до операції за методом Фюрбрінгера	4
20	Техніка обробки рук в розчині хлоргексидину біглюконату (гібітан)	2
21	Одягання стерильного халату і рукавичок	3
22	Правила бинтування	3
23	Накладання оклюзійної пов'язки	3
	РАЗОМ:	60

6. Список основної та додаткової літератури

6.1 Основна література

1. Маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Г. І. Макуріна, В. В. Сиволап, А. В. Бачурін, К. А. Бойко, І. П. Дмитренко, А. В. Василенко. – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2020. – 146 с.
2. Дерматологія. Венерологія: підручник / Болотна Л. А., Глушок В.С., Денисенко О.І.; за ред.: Святенко Т.В., Свистунова І.В. – Вінниця: Нова Книга, 2021. – 600 с.: іл..

6.2 Додаткова література

1. Патологія шкіри при захворюваннях внутрішніх органів. Частина І: навчальний посібник для студентів 4 курсу медичних факультетів спеціальностей «Лікувальна справа» та «Педіатрія» / Г.І. Макуріна, В.І. Степаненко, О.І. Макачук, А.В. Головкін, М.М. Шупенько – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. – 192 с.
2. Сизон О.О. Дерматологія, венерологія в питаннях та відповідях / За загальною редакцією О.О. Сизон. – Посібник для студентів, магістрів вищих навчальних закладів. – Львів: ТзОВ «ДрукЗахід», 2017. – 180с.
3. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.
4. Дерматовенерологія. Лікарські засоби [Електронний ресурс] / Степаненко В.І., Головченко Д.Я., Іванов С.В., Міхєєв О.Г. // Державний формуляр лікарських засобів. Випуск восьмий; ред.кол. Аряєв М.Л., Бебешко В.Г., Глумчер Ф.С. та ін. – К. : Міністерство охорони здоров'я. – 2016. – Режим доступу: <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/informatsijno-poshukova-sistema-elektronnij-formulyar>.
5. Вебсайт Центру громадського здоров'я МОЗ України <http://phc.org.ua/>

7. Контроль і оцінка результатів навчання

7.1 Види контролю (поточний та кінцевий диференційний залік)

Види: поточний, диференційований залік.

Методи: тестування та бліц-опитування; розв'язування ситуаційних задач; оцінка і трактування клініко-лабораторних та інструментальних обстежень; питання до поточного контролю і підсумкового модульного контролю; контроль практичних навичок.

7.2 Форми контролю

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки заліку (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні розділу) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами диференційованого заліку – 80 балів (40%).

8. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.